

PEDER LUND

CATHERINE OPIE: HIGHSCHOOL FOOTBALL

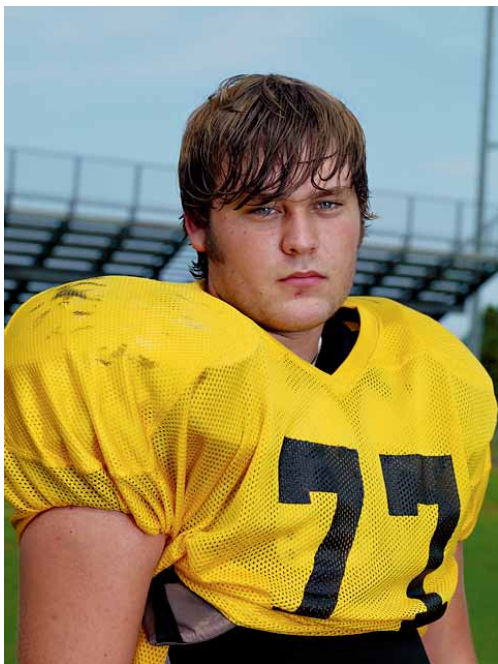
Peder Lund September 3 - October 8, 2011

- p. 2 "Tid for fotografi," *Objektiv* #3, 2011
- p. 4 Monica Holmen, "Catherine Opie: Om identitet og fotballandskap," *Kunstforum*, January 20, 2011
- p. 10 Arve Rød, "Amerikanske landskaper," *Dagens Næringsliv*, January 15, 2011
- p. 11 Mona Larsen, "Maskulint - og følsomt," *Dagsavisen*, January 15, 2011
- p. 14 Marte Spurkland, "Amerikansk Fotoball," *D2 Dagens Næringsliv*, January 14, 2011
- p. 15 Melinda Braathen, "Highschool Football - Ten questions," *Kunstkritikk*, January 14, 2011

TID FOR FOTOGRAFI

Objektiv har bedt kunstnere, kunst-historikere, museumsfolk, gallerister, akademikere og forleggere om å svare på det temmelig vide spørsmålet: Hvilken tid er kunstoffotografiet i akkurat nå? Analoge forelskelser, funn et materiale og en ny bølge politisk dokumentar er noen av stikkordene vi har kommet frem til.

Broc, 2007, Catherine Opie. 74.9 x 55.9 cm, Edition 1/5, Courtesy of Peder Lund, Regen Projects, Los Angeles © Catherine Opie

Den amerikanske fotografen **CATHERINE OPIE** ser analoge forelskelser som en trend:

– Vi ser det samme skje med fotografiet som med maleriet da den nye teknikken fotografi tok over. Maleriet ble abstrakt, og i denne digitale teknikken blir det analoge abstrakt. Nå ser vi en slags obskur virkelighet, se på arbeidene til James Welling for eksempel. Når det analoge er borte, kjemikalene tas fra oss, og ideene om mulighetene i mørkerommet er vekk, finner vi en ny måte å arbeide på.

Fotografi har alltid fortalt historie ved å fremstille den. Og hva gjør bilder? Det er dokumentert historie, ved å gjøre det som ikke er synlig, synlig. Slik jeg ser det, er ideen om representasjon noe av det mest kompliserte for det fotografiske mediet i fremtiden. Studentene mine er født på 80-tallet, og de bryr seg ikke om å dokumentere. De dokumenterer konstant, men i og til et sosialt nettverk, og det forandrer hva bildet gjør. Det blir en slags overeksponert virkelighet vi ser. Dette er det jeg jobber med nå, hvordan lære bort viktigheten av hverdagslivet, hvordan kan det som står på bordet fortelles? For hva vil skje med historien om de ikke synes dette er viktig?

METTE TRONVOLL vil ikke slett ikke kategoriseres inn i noen tendenser eller -ismer:

– Slike begreper er jeg helt imot, slike merkelapper på fotografiet. Men jeg ser at det analoge har blitt en helt egen greie. For ti år siden var det helt greit å gå rundt med hasselbladet mitt, mens jeg nå føler meg som en dinosaur med hasselbladet rundt halsen. Vi er en liten global gjeng som jobber analogt, men det har sin egenverdi, og jeg er sikker på at det overlever.

Jeg har aldri forsøkt å hevde en retning, kunst forblir kunst, god eller dårlig. Der ligger forskjellen, ikke mellom det digitale eller det analoge. Jeg utforsker portrettet i mine arbeider, det ligger i fotografiets natur å være dokumentarisk. Jeg formidler egne erfaringer gjennom det fotografiske språket, som jeg konstant forsker på.

Dust, 2010, Melvin Moti. Installation, dimensions variable

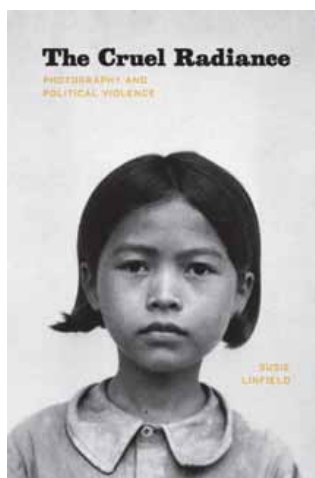
På Fotogalleriet i Oslo er den nye kunsteriske lederen, **STEPHANIE VON SPRETER**, fascinert av det analoge:

– Jeg var nettopp på atelierbesøk hos Marit Følstad, som sa om sine filmer og fotos at alle effekter er der idet hun lar kamera gå, hun gjør ingenting etterpå. Digitalisering interesserer henne slett ikke. Dette er kanskje ikke en trend som sådan, men en kunstner

som Beate Gütschow jobber også analogt, men hun manipulerer bildene etterpå. Eller kunstneren Melvin Moti, som ser på analog film (16 mm og 35 mm film) som noe mer fysisk og ”ekte” enn video. I en søken etter å vise frem det som ikke lar seg vise frem, blir hans historier sterkere manifestert på celluloid. Jeg har tenkt mye på hvorfor jeg som betrakter er så fascinert av det analoge? Kanskje denne tilnærmingen også handler om ønsket om å bevare og gjenopplive det man frykter skal gå tapt? Og dette skjer i en tid hvor vi har muligheten til å ta endeløse mengder av bilder og slette dem igjen, hvilket er en totalt fremmed tilnærming hva gjelder analog film.

Spreter er ambivalent med henblikk på hva som skjer med bilder i denne digitale tidsalderen:

– Ikke en gang diktaturer kan flykte fra bildets makt. Demonstranter og dissidenter bruker sine mobiltelefoner til å dokumentere og formidle brudd på menneskerettighetene. Rollene blir snudd.

JOHAN SANDBORG, førsteamanuensis i fotografi på Kunsthøgskolen i Bergen, er opptatt av det politiske dokumentarfotografiet:

– Tendensen til iscenesettelse og fotografiske konstruksjoner ser ut til å være mindre synlig, kanskje på vei til å avta. Blant studentene i dag er ikke iscenesettelse lenger en aktiv diskusjon, diskusjonene sirkler mer rundt det motsatte, virkelighetens rom, og fotografiets evne til å være realistisk. Jeg har nettopp lest boken *The Cruel Radiance* av Susie Linfield, hvor hun går til frontalangrep på den post-modernistiske dekonstruksjonen av fotografiet. Hun trekker frem Sontag og Barthes’ utsagn om at fotografiet er reduserende og fordreie. Linfield spør om ikke fotografi har evnen til å få oss til å se, og om det ikke er vår plikt å se på virkeligheten. Fotografi har en virkelighetssnerv som er sentral og som vi kan bruke. Dette er ikke en ny oppdagelse, men jeg ser en fornyet interesse for denne diskusjonen, og enhver form for ny interesse gir en interessant mulighet.

Andreas, 2010, Nelli Palomäki. 134 x 134 cm, pigment print on aluminum, framed edition of 5 + 2 AP

Kurator ved Hasselbladstiftelsen, **DRAGANA VUJANOVIC**, arrangerer hvert år en sommerutstilling med overskriften *Ny Nordisk Fotografi*, hvor tanken er å vise rådende fotografiske trender:

– I fjor så vi en mye større interesse for dokumentarfotografier som stilte politiske spørsmål. Det minnet litt om 70-tallsdokumentaristene, men uten å påberope seg at bildene er objektive. Dagens fotografer vet at bildene er subjektive, men interessen for de sosiale spørsmålene er der likevel. Ta for eksempel David Molander, som akkurat har tatt master i Göteborg. Han har laget et større verk om Slussen i Stockholm, hvor han behandler den urbane byens kjerne. Han forener fotografi med andre medier, og verket kan også oppleves med ekstreme innzoominger på hans hjemmeside. En annen trend vi så i fjor var en tilbaketrekning til den analoge teknikken som Nelli Palomäki bruker i sine sort/hvite portretter. Eller Lovisa Ringborg, som bruker fotografi sammen med maleri, hennes bilder har noen veldig maleriske egenskaper.

City Heart, 2010, David Molander

KUNSTforum

Catherine Opie: Om identitet og fotballandskap

Monica Holmen - 20.01.2011

Fotball og identitet står i sentrum når den amerikanske fotografen Catherine Opie viser sitt siste prosjekt *Highschool Football* på Peder Lund. Dette er hennes første separatutstilling i Norge, og en glimrende mulighet til å oppleve en av USAs viktige dokumentarfotografer.

Courtesy of Peder Lund, Regen Projects, Los Angeles @ Catherine Opie

Fotball og identitet

– Identitet er et hovedtema i denne serien; det er noe jeg alltid utforsker i mine arbeider, påpeker Opie til KUNSTforum.

De siste årene har hun reist rundt i syv stater i USA og dokumentert fotballspillere på high school. Resultatet er *Highschool Football*, og fotografiene som nå vises på Peder Lund er et utvalg av serien. Utstillingen omfatter portretter av unge fotballspillere, samt fotografier som viser et større utsnitt hvor hele fotballbaner fanges inn, med spillere og landskapet rundt.

Typisk for Opies verk er at det alltid dreier seg om større dokumentasjonsprosjekter. Også hennes tidligere prosjekter har fokusert på identitet, ulike samfunnsgrupper og sosiale kontekster. Det er ofte ulike aspekter ved det amerikanske samfunnet som opptar henne. Hun har fra før av dokumentert stigmatiserte grupper i samfunnet, som homofile i iscenesatte fotografier av lesbiske venninner med bart. Og hun har tatt for seg omgivelser og mennesketomme landskap.

Catherine Opie, *John D.* Courtesy of Peder Lund, Regen Projects, Los Angeles @ Catherine Opie.

I utstillingens enkeltportretter er individuelle fotballspillere fotografert rett etter kamp eller trening. Fremdeles kledd i draktene, svette etter den fysiske anstrengelsen, konfronterer de betrakteren med harde, selvsikre og nesten trassige blikk. Vi møter *John D.*, *Rusty* og *Stephen* som alle bekrefter det bildet mange kanskje har av den amerikanske skolefotballspilleren i USA; en maskulin, atletisk og tøff ung gutt. Alle de portrettede fremstår likevel ikke som like selvsikre, noe Opie bekrefter. Hun forteller hvordan man kunne ane et usikkert individ bak den harde fasaden:

– Mens jeg jobbet med disse fotografiene og portretteringen av de unge fotballspillerne, så jeg en sårbar gruppe mennesker, innenfor dette hyper-maskuline samfunnet som den amerikanske fotballen

representerer. Disse guttene tvinges på mange måter til å velge mellom college eller militæret; de står ved et veiskille. Og college avhenger kanskje av stipend, som igjen avhenger av prestasjonene på banen.

Dermed gis portrettene en dobbel funksjon; det er både den enkelte fotballspillerens identitet som utforskes og fremstilles, men samtidig fungerer portrettene også som et bilde på en gruppeidentitet; fotballagets, og en nasjonal identitet; den amerikanske.

Catherine Opie, *Broc.* Courtesy of Peder Lund, Regen Projects, Los Angeles @ Catherine Opie.

Det amerikanske landskapet

I fotografiene som viser et større utsnitt er det kamper og treningsøkter som er dokumentert, og slik presenteres vi også for den konteksten portrettene er hentet ut fra. Selv har Opie kalt disse *Football Landscapes*. Disse fremstår som svært dramatiske og sceniske, med sterke kontraster og fargemetning. På grunn av det kraftige lyset på banen fremstår de nesten som en form for tablåer, og dermed ser de også iscenesatte ut. For eksempel kommer dette til uttrykk *Football Landscape #12* og *Football Landscape #5*. Særlig i sistnevnte, hvor en lysstråle kommer inn fra toppen i bildet og lyssetter scenen under. I kraftig kontrast til den mørke bakgrunnen skapes det en nesten teatralisk scene. Opie avslører at fotografiene ikke er iscenesatte, men forteller hvordan fotografiene likevel kan fremstå slik: – Fotografiene er ikke iscenesatte på den måten at spillerne har fått instruksjoner om hvordan de skal oppføre seg foran kamera, når jeg fotograferer dem. Men samtidig er fotografiene iscenesatt i forhold til at de viser virkeligheten iscenesatt, og i forhold til hva stedet og fotballbanen gjør. Lyset fra fotballbanen skaper dramaet.

Catherine Opie, *Football Landscape 12*. Courtesy of Peder Lund, Regen Projects, Los Angeles @ Catherine Opie.

Den dramatiske effekten skapt av lyset understreker fotballens plass og betydning i det amerikanske samfunnet. I forlengelse av dette får man også inntrykk av hvilken betydning prestasjonene på banen faktisk kan ha for fremtiden til disse elevene. For utenforstående påkaller fotografiene en følelse av at man betrakter noe typisk amerikansk. – Den amerikanske fotballen er koblet til nasjonen, til selve den amerikanske identiteten. Det er noe ved den amerikanske fotballen man ikke finner andre steder hvor fotball, amerikansk eller europeisk, spilles, bemerker Opie.

Med andre ord er det også den nasjonale identiteten som utforskes, både gjennom dokumenteringen av det fysiske landskapet som fotballbanen representerer, og det sosiale landskapet som disse unge fotballspillere er en del av.

På spørsmål om hvorfor hun har valgt å dokumentere nettopp fotballspillere på high school, forteller Opie at det er flere grunner til at hun vendte seg til nettopp denne gruppen i samfunnet: – Den amerikanske fotballbanen er på mange måter selve det amerikanske landskapet, og et bilde på dette. Samtidig er ikke disse fotografiene ikoniske med tanke på hvordan vi tenker om den amerikanske fotballen. Derimot dokumenterer disse fotografiene øyeblikk av spillet.

Catherine Opie, *Bobby*. Courtesy of Peder Lund, Regen Projects, Los Angeles @ Catherine Opie.

Dokumentarist med kunsthistoriske referanser

Catherine Opie er godt fundert i det amerikanske dokumentarfotografiet, men kunsthistoriske referanser er også til stede. Portrettene har tydelige koblinger til det nord-europeiske renessansemaleriet i sine detaljerte og direkte fremstilling av motivet. De større utsnittene, med en klassisk oppdeling av billedflaten i forgrunn, mellomgrunn og bakgrunn, samt aktørene plassert et sted i enten forgrunn eller mellomgrunn gir også assosiasjoner til klassiske komposisjoner som for eksempel historiemaleriet.

Med enkeltportrettene og fotball-landskapene formidler Opie både en identitet og et sosialt landskap som kanskje ikke her helt kjent for oss, men som samtidig tar opp aktuelle temaer som identitet og det å være en del av en sosial gruppe. Og mens hun tidligere har fotografert enten portretter eller folketomme landskap, så er det i Highschool Football snakk om en kombinasjon: – Med fotballserien er det en kombinasjon mellom landskap og portrett; det er snakk om å fylle landskapet med mennesker denne gangen.

Utstillingen vises på Peder Lund frem til 26. februar 2011.

[Kunst]

GENERASJONSPORTRETT. Catherine Opies unge sportsmenn fanger en nasjons traume bak forsøksvis selvskrekk blikk. Enkelte av de avfotograferte ungdommene er senere drept i krigshandlinger i Irak. FOTO: ELIN HØILAND

Amerikanske landskaper

Den amerikanske fotokunstneren Catherine Opie tar pulsen på hjemlandets underliggende traume med sin dokumentariske fremstilling av skoleidrett.

Ved første blikk ser Catherine Opies utstilling «Highschool Football» på Peder Lund ut til å være utsnitt fra et av samtidskunstens velkjente standardrepertoar. 15 store og mellomstore fargefotografier fremstiller tilsynelatende tilfeldige scener fra en for oss kanskje fremmedartet, men likevel hverdagslig sportsutøvelse. De dokumentariske motivene fra amerikanske fotballkamper er supplert med høyoppløste portrettbilder av de unge utøverne, stilt rett opp og ned foran kamera.

Skolefotball. Bildene er utdrag fra en større serie, hvor Opie har reist rundt i sju stater over hele USA og fotografert amerikansk skolefotball – fra New York til Louisiana, Hawaii og Alaska. Serien «Highschool Football» er slik et dokumentarisk prosjekt, som nærer seg av samtidsfotografiets interesse både for det umiddelbare pressefotografiet og modernismens objektive, «nysaklige» bilde.

Dermed skulle Opies prosjekt være lett å plassere innenfor kjente og forutsigbare rammer. «Highschool Football» skal etter forhåndsannonseringen å domme ta sikte på å legge for dagen problemstillinger knyttet til kjønn, identitet og samfunn – velkjente verbale konstruksjoner for den som

LIKT OG ULIKT. Opies fotballarenaer er omgitt av et vekslende, amerikansk landskap. FOTO: COURTESY OF PEDER LUND, REGEN PROJECTS, LOS ANGELES © CATHERINE OPIE

har fulgt kunsten over de siste to tiårene.

Tar pulsen. Opie, som er født i 1961, er dermed å anse som et ektefødt barn av sin tid. Utdannet på 1980-tallet, og med internasjonalt gjennombrudd tiåret etter, er hun i dag på topp på kunstens ranking-liste – kunsthøgskoleprofessor ved to av hjemlandets eliteuniversiteter, ettertraktet utstiller ved de største museer og gallerier verden over, og skoledannende forbilde for en generasjon fotokunstnere fra de siste to tiårene.

«Highschool Football» viser bare en flik av hva som har bragt henne dit. Det som ved første møte fremstår som en velgjort, men kanskje også velsett fotografisk standardbe-

retning, åpenbarer seg etter hvert som et velrettet trykk på den amerikanske pulsen. Et av flere, skal det vise seg.

Luker. Setter man seg inn i kunstnerens øvrige produksjon – og fylldige kataloger over tidligere bedrifter er tilgjengelige i galleriet for den som tar seg tiden – åpner det seg et formalt elegant, motivmessig variert og gjennomgående politisk formulert prosjekt. Opie veksler uanstrengt mellom ytterpunkter: fra nærgående studioportretter av sine lesbiske venner fra tidlig i karrieren, via en lek i svart og hvitt med det modernistiske og formalistiske bildet i den mektige serien «Freeways» (øde trafikkmas-

kensten ensfargede rekkene av bilder i «Icehouses» (tynne horisonter mot hvitt sne) og «Surfers» (blågrønt hav).

Fotografiene er stilsikkert utført med småbildekamera, polaroid eller uhyre høyoppløst storformatfilm. Men viktigere enn den tekniske eksperimentviljen, er viljen til å fange på film tilsynelatende trivielle overflater av det amerikanske samfunnet, som så får virke som luker ned til dypere og mer strukturelle lag av en nasjonal psykologi.

Håp og samvittighet. «Highschool Football» spiller ball på flere nivåer. Fotografiene er både actionfylte situasjonsbeskrivelser og landskapsbilder – vi ser utsnitt fra en storslått og uensartet amerikansk natur som omgir sportsarenaene, men ulikhetene jevnes ut av kulturell likhet, i dette tilfellet fotballen. Og de er portretter av individer tidlig i livet, på samme tid selvbevisste og sårbare under den robuste polstringen.

Disse unge guttene bærer både nasjonens håp og samvittighet, all den tid mange av dem etter fotoseansen har gått fra en gryende karriere som sportsutøvere til å tjene – og i noen tilfeller dø – i landets militære styrker i Afghanistan og Irak. De forsøksvis selvskrekk blikkene som møter oss fra veggene på Peder Lund, fanger slik en hel nasjons traume under overflaten.

ARVE RØD

➔ **Catherine Opie**
«Highschool Football»
Peder Lund, Oslo
15. januar–26. februar

Catherine Opies fotball-landskap fra Hawaii har mange morsomme detaljer utenom selve kampen. – Jeg går etter formen på spillet, sier Opie.

FOTO: PEDER LUND GALLERI

Catherine Opie er i Norge med fotballbilder.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

Maskulint – og følsomt

Hun reiste rundt i sju stater i USA for å fotografere nasjonens kultur og identitet – fotball. For første gang stiller den amerikanske fotografen Catherine Opie ut i Norge.

MONA LARSEN

– Mange unge drømmer om å bli fotballspil-
lere, det er bakgrunnen for min serie fra
fotballkamper. Jeg ønsket å utforske problem-
stillinger knyttet til maskulinitet, nasjonal
identitet og samfunn. Dette landet – denne
kulturen, sier Catherine Opie (50) og står ut
med armene.

Hun er på plass i Peder Lund galleri der
fotoserien «Highschool Football», med fotball-
landskap og portretter av barske og mindre
barske spillere, er montert etter en modell hun
har laget. Catherine Opie regnes som en av
USA mest sentrale fotografer. Utstillingen hos
Peder Lund åpner i dag.

– Og fotball er amerikansk identitet?
– Ja, det er det. Fotball er en del av den
amerikanske drømmen, og den setter små byer

på kartet. Jeg reiste rundt i tre år og valgte sju
stater som også representerer amerikansk
landskap, jeg kunne ikke dra til alle statene.
Jeg refererer ofte til tidligere amerikanske
malere, sier Opie som blant annet har stilt ut i
dialog med andre kunstnere.

Hun lager gjerne fotoserier og har blant
annet en serie med surfere.

TØFT

Catherine Opie reiste rundt og fotograferte
highschool-ungdommer som spiller ameri-
kansk fotball i Alaska, California, Hawaii,
Louisiana, New York, Ohio og Texas. Fotball-
landskapene ble første gang vist ved Los
Angeles County Museum of Art, utstillingen
i Oslo er Opies første etter det.

– Amerikansk fotball er en hard sport,
men jeg er ikke interessert i spillet. Jeg ser etter

formen. Når spillerne klumper seg sammen og
du skjønner hva som kommer til å skje. Da tar
jeg bildet. Gutta i portrettene viser både
macho-sider og myke sider. Da jeg arbeidet
med serien oppdaget jeg at ungdommene var
veldig sårbare, sier Catherine Opie og viser
rundt i utstillingen.

– Se her, så hvor ømt han holder fotballen
inntil seg, sier Opie for hun peker på et bilde
ved siden av der en riktig machotype virkelig
viser muskler så biopsen buler.

ALLE SA JA

Det lagges mange henvendelser bak hvert foto-
grafi, men ingen sier nei når Catherine Opie
ønsker å fotografere fotballaget.

– Jeg tror det hjelper at jeg er professor.
Mange ble forvirret da jeg spurte, men ingen
sa nei, sier Opie lattermildt.

Hun kom også godt fra det da hun portret-
terte lesbiske venner med fiske bær.

– Selv om amerikanere er homofobe, slapp
jeg usensurert fra det. Jeg tror på memoetket
og viser respekt når jeg arbeider, sier Cath-
erine Opie.

mona.larsen@dagsavisen.no

«Gutta i portrettene viser både macho-sider og myke sider.»

Catherine Opie, fotograf

CATHERINE OPIE (50)

- Amerikansk fotograf, født i Ohio.
- Utdannet ved BFA San Francisco Art Institute.
- Tidligere professor of Fine Art, Yale University, New Haven, Connecticut.
- Er nå professor i fotografi ved University of California i Los Angeles.
- Kjent for sine portrettserier og særlig på kjønnsroller, marginale samfunnsgrupper og identitet.
- Har hatt en rekke separatutstillinger over hele verden, blant annet The Photographers' Gallery i London, og en stor retrospektiv utstilling på Guggenheim i New York. Har også stilt ut i Italia, Portugal, Tyskland og Japan. Tildelt flere priser og utmerkelser.

Catherine Opies fotball-landskap fra Hawaii har mange morsomme detaljer utenom selve kampen. – Jeg går etter formen på spillet, sier Opie.

Maskulint – og føls

Hun reiste rundt i sju stater i USA for å fotografere nasjonens kultur og identitet – fotball. For første gang stiller den amerikanske fotografen Catherine Opie ut i Norge.

■ MONA LARSEN

– Mange unge drømmer om å bli fotballspillere, det er bakgrunnen for min serie fra fotballkamper. Jeg ønsket å utforske problemstillinger knyttet til maskulinitet, nasjonal identitet og samfunn. Dette landet – denne kulturen, sier Catherine Opie (50) og slår ut med armene.

Hun er på plass i Peder Lund galleri der fotoserien «Highschool Football», med fotballlandskap og portretter av barske og mindre barske spillere, er montert etter en modell hun har laget. Catherine Opie regnes som en av USA mest sentrale fotografer. Utstillingen hos Peder Lund åpner i dag.

– Og fotball er amerikansk identitet?

– Ja, det er det. Fotball er en del av den amerikanske drømmen, og den setter små byer

på kartet. Jeg reiste rundt i tre år og valgte sju stater som også representerer amerikansk landskap, jeg kunne ikke dra til alle statene. Jeg refererer ofte til tidligere amerikanske malere, sier Opie som blant annet har stilt ut i dialog med andre kunstnere.

Hun lager gjerne fotoserier og har blant annet en serie med surfere.

TØFT

Catherine Opie reiste rundt og fotograferte highschool-ungdommer som spiller amerikansk fotball i Alaska, California, Hawaii, Louisiana, New York, Ohio og Texas. Fotballlandskapene ble første gang vist ved Los Angeles County Museum of Art, utstillingen i Oslo er Opies første etter det.

– Amerikansk fotball er en hard sport, men jeg er ikke interessert i spillet. Jeg ser etter

formen. Når spillerne klumper seg sammen og du skjønner hva som kommer til å skje. Da tar jeg bildet. Gutta i portrettene viser både macho-sider og myke sider. Da jeg arbeidet med serien oppdaget jeg at ungdommene var veldig sårbare, sier Catherine Opie og viser rundt i utstillingen.

– Se her, se hvor ømt han holder fotballen inntil seg, sier Opie før hun peker på et bilde ved siden av der en riktig machotype virkelig viser muskler så bicepsen buler.

ALLE SA JA

Det ligger mange henvendelser bak hvert fotografi, men ingen sier nei når Catherine Opie ønsker å fotografere fotballaget.

– Jeg tror det hjelper at jeg er professor. Mange ble forvirret da jeg spurte, men ingen sa nei, sier Opie lattermildt.

Hun kom også godt fra det da hun portretterte lesbiske venner med falske barter.

– Selv om amerikanere er homofobe, slapp jeg usensurert fra det. Jeg tror på mennesket og viser respekt når jeg arbeider, sier Catherine Opie.

mona.larsen@dagsavisen.no

FOTO: PEDER LUND GALLERI

Catherine Opie er i Norge med fotballbilder.

FOTO: LUCA KLEVE-RUUD

omt

«Gutta i portrettene viser både macho-sider og myke sider.»

Catherine Opie, fotograf

CATHERINE OPIE (50)

- Amerikansk fotograf, født i Ohio.
- Utdannet ved BFA San Francisco Art Institute.
- Tidligere professor of Fine Art, Yale University, New Haven, Connecticut.
- Er nå professor i fotografi ved University of California i Los Angeles.
- Kjent for sine portrettserier og søkelys på kjønnsroller, marginale samfunnsgrupper og identitet.
- Har hatt en rekke separatutstillinger over hele verden, blant annet The Photographers' Gallery i London, og en stor retrospektiv utstilling på Guggenheim i New York. Har også stilt ut i Italia, Portugal, Tyskland og Japan. Tildelt flere priser og utmerkelser.

AMERIKANSK FOTOBALL

FOTOGRAFI UTSTILLING Amerikansk high school-fotball er ikke bare et spill om en ball. Det er en måte å bli mann på, en livsstil og et samfunn. I tre år portretterte den amerikanske fotografen Catherine Opie high school-fotball i ni stater. Resultatet ble utstillingen «High School Football», rundt 200 bilder av fotballkamper, fotballandskap og fotballspillere. I høst ble Opies fotballbilder vist på Los Angeles County Museum of Art, fra i morgen vises et utvalg fra utstillingen på galleriet Peder Lund i Oslo.

Catherine Opie ble for alvor kjent i USA på nittitallet, med mange og lange portrettserier av homofile, lesbiske og transseksuelle fra det sadomasochistiske miljøet i San Francisco. I 1994 vekket hun oppsikt med et selvportrett hvor hun poserte toppløs i halvfigur, iført bare en sort lærmaske og med en rekke nåler stukket inn i brystet så de stavet det blødende ordet «Pervert». Nesten merkelig nok – Opie ble ikke stemplet som frik, men tatt inn i kunstvarmen og utropt til en av de virkelige

store portrettørene av amerikansk populærkultur.

De senere årene har Opie trukket seg tilbake fra den hardtslående SM-scenen, og har slått seg til ro med kone og barn i en forstad til LA. Motivene hennes er blitt mindre radikale, men Opie har fortsatt mye hun skal ha sagt og vist om amerikansk samtid og kultur.

– Mange av de unge fotballguttene er de samme som blir soldater og drar i krigen etter high school. Det interesserer meg, uttalte hun til magasinet *Vice* i oktober.

– Det er også mulig å se på dem hva som driver dem. Noen spiller fotball fordi fedrene deres så gjerne vil at de skal gjøre det. Disse har et litt likegyldig uttrykk. Andre er der de er fordi de er hyperinteresserte, de elsker spillet og er fotballspillere tvers igjennom. Portrettene viser klart og tydelig hvem som er hvem.

«High School Football» vises hos Peder Lund fra 15. januar til 26. februar. I dag klokken 15.00 holder Opie en åpen forelesning på Kunsthøgskolen i Oslo.

MARTE SPURKLAND pederlund.no

FOTO: COURTESY OF PEDER LUND, NIKEN PROJECTS, LOS ANGELES, © CATHERINE OPIE

Ten questions: Catherine Opie

Av Melinda Braathen

This Saturday, the 15th of January, Los Angeles-based artist, Catherine Opie will be showing a series of photographs at Peder Lund Gallery in Oslo for her exhibition *High School Football*. She will also be giving an open lecture today, the 14th, at 15:00 pm at the Oslo National Academy of the Arts (KHIO).

Les denne teksten på norsk.

Catherine Opie at Peder Lund Gallery. Photo: Melinda Braathen.

Nearly every American high school has a football team, if not a football field. The sport is part and parcel to the American Dream: it puts small towns on the map, invokes and organizes communities, and forms young boys into highly visible and competitive, adolescent men. On first sight, Catherine Opie's portraits of young boys posing after practice and her action shots with iconic American landscapes in the background appear characteristically «American», addressing masculinity, national identity, and stereotypes sustained by media conglomerates such as Sports Illustrated or ESPN. But Opie's point of entry is different. Bare in mind, in the early 90s, she made a self-portrait wearing a leather facemask, with the word «pervert» carved into her bare chest, and 46 needles were thread into her arms. Spot on, David Velasco in Artforum this summer wrote: «Opie wasn't *born* with PERVERT carved into her chest, she made it that way. Her work is about deep identification – not identity.» Since the mid-90s, Catherine Opie has been traveling through American cities and landscapes, taking photographs of the American psyche. From butch-dykes and transsexuals to surfers and football players, Opie continuously analyzes and makes visible the way in which one's subjecthood is developed and defined by surrounding landscapes and one's environment.

Catherine Opie's photographs have been shown worldwide, from the Museum of Contemporary art in Los Angeles – where she also holds a position as professor of photography at UCLA – to the Guggenheim in New York and The Photographers' Gallery in London – oh yes, and President Obama has her

Lake Michigan, Fall, Winter, Spring and Summer (2004-05) hanging up by his solarium in the White House.

For Catherine Opie's upcoming exhibition at Peder Lund, Kunstkritikk had the pleasure of interviewing her over skype with ten questions. We decided to keep the interview in the original language.

1. How are the preparations for your upcoming show at Peder Lund Gallery going?

The show is going well. I have a little model in my studio of the gallery space. I set up a scale model of the installation and then used miniature photographs to arrange them and sent the model off to the gallery, so they will know how to install the works. And if I need to tweak it, I will.

2. What do you consider the most important aspect of this exhibition or this particular work?

Catherine Opie, *Collin*, fra serien *Highschool Football*.

There are numerous things. My work always derives, in a sense, from looking at communities and how communities begin to identity with each other. When I first started this body of work it was really about this realization that every high school in American has a football field. So I wanted to look at it as an extension of an American landscape, as something that is purely identifiable as an American landscape. And then when I started to make the portraits, it really shifted from this identity of landscape to more of this identity of the iconic American

football player. Is he so iconic? They don't *all* look alike. They *are* vulnerable. And then also, with America currently being at war, many of these boys are choosing right now to join the military after high school, if there are no other choices. And I realized that I was bearing witness to a very vulnerable group of people. But you know, beyond the politics that are always innate in my work, it was really about being able to stare at these young men, having them stand before me, and trying to make these portraits that are fairly complicated to make.

3. When, how and why did you become an artist?

[Laughs] It was really just one of those things that was meant to be. I was

toying with the idea of being an elementary school teacher, a kindergarten teacher. I was actually studying for one year at a college to do that. But I have been doing photography since I was 9 years old. In high school, I had my own darkroom at home. It was my passion. But like many kids, my parents told me that it wasn't very possible to be an artist. But in the end, I called up my mother and said, «Mom, I'm an artist and I need to go to art school, and I don't think I am going to be happy being a kindergarten teacher.» This was after a year of studying that, but I had continued to take photography classes. So she said okay. I applied to San Francisco Art Institute and I got in. After that, photography just kept being my main focus of study. And it worked out for me. And my mother and father are both very happy that it actually did!

4. How do you see your role as an artist today?

I would say that first of all my work has to pertain to my own interests and my own mind. It's about being in touch with what inspires me, with what I want to think about, with what I want to explore in relationship to bodies of work. Secondly, I feel a definite responsibility to the politics of my own community, which is the queer community. I feel that, politically, it is really important for me to represent my community, especially in relationship to the incredible homophobia that goes on in America. Thirdly, it's about hopefully inspiring and educating other people, whether it's another artist or an audience looking at my work. It's about being able to actually transport people to my ideas through the ways that I make my bodies of work.

5. How would you describe your working method?

I work hard and I work a lot. Often people in my life say, «You don't have to do anything this year, you've made a lot of work, Cathy.» But I can't *not* be thinking about it! I have a pretty rigorous studio practice, and I teach, on top of being a mother. But I think my curiosity for life and my interest in describing different communities and aspects of Americana

are unrelenting in my own mind. Plus, right now I am stumbling with having to re-teach myself how to keep up with the digital world. It's interesting to really know photography backwards and forwards, but then not have mastered Photoshop or other tools that I completely need at this point. Not only for myself as an artists but for myself as an educator.

6. Can you mention current art or projects/practices that inspire you?

I was actually talking to someone about this the other day. We were thinking about which artists we like right now, what is inspiring us, and to whom are we looking for inspiration. I have to say, I kind of stick with my group of

Catherine Opie, *Highschool Football*.

people who have inspired me throughout. I always look at what Rodney Horn is making. I think he is a really interesting artist. Matthew Barney is always changing it up in ways that are incredible. And his work ethic as an artist is crazy. But it varies. You go into shows and you think that a certain artist has hit it on that note and then other times you're like...hmm...and you just wander out. But there hasn't been a pinnacle work that I have experienced recently that is staying with me right now. It is probably because I am so busy with my own practice! ... My students are doing well. My students are inspiring me.

7. What role does theory play in your work? What theorists have inspired you lately?

It definitely played a role early on while I was going through graduate school at CalArts. It had such a theoretical program, focusing more or less on Rosalind Krauss and October. And then definitely in the late 80s and early 90s, I was into queer theory and gender studies. And I would say, one thing that most people don't know is that I studied urban planning, because it deals with space and ideas of architecture. And in my different bodies of work, like American Cities, they really relate to my interest in how things are actually built. These are pretty much the core sources that I go to for theory, but I have to say that I read all the time and I am currently very stuck on fiction. I just finished Jonathan Franzen's *Freedom*, and I am starting on William Gibson's *Zero History*, and I am also trying to get through David Foster Wallace's *Infinite Jest*.

8. Currently, there seems to be a need to define the term «contemporary art». What is it, anyway?

I want to give you one of those quick and piffy answers like: work that is made contemporaneously is basically contemporary art. But what is happening within contemporary art is a whole other huge discussion. It is very interesting to watch people maintain their respective mediums, while at the same time everyone is trying to explode beyond those definitions. For the most part, people are no longer comfortable being medium specific. That would be my largest comment on contemporary art. You know, how people are trying to make work and expand the definition of art, as is always done in art. But I would have to say that the Internet plays such a major role in the exchange of ideas right now. That's fairly fascinating...Every young artist has a Website.

9. How can visual artists make a living and still maintain a critical attitude towards the commercial art market and governmental funding bodies?

Governmental funding bodies don't really exist. We don't really have the possibility of living on grants in order to make our work because there really isn't any funding for artists on a governmental level. It only goes to institutions. There are no individual artist grants anymore from the National Endowment for the Arts. So on a commercial level, to be honest, I think it's tricky. If some artists have the good fortune of selling out a show then they're less likely, because of the market, to make a shift in their work. I think you have to be able to really almost ignore the market, even though this is really hard to do, as it obviously provides you with an income if things are actually selling. But you need to make work out of a relationship with our own practice, on an individual level, instead of in relationship to the market. And I think that artists – especially young artists – have a hard time separating this. I

came out of a generation where we never attempted to get a gallery. I really thought that I would get my master's degree, make photographs and teach. I never really had any kind of vision or notion of what this greater art market was. For a photographer graduating in 1988 with a master's degree, you know, we didn't really think of the money that Cindy Sherman or Richard Prince were making. We weren't thinking of money; we were thinking about our work. I think I was fortunate to come out of a generation of artists who really thought about their work.

10. What would you change in the world of art?

More women artists need to be represented. That is what I would change in the world of art. That there would be more chances for women artists. It is really hard to see my friends, who are older women, who are amazing artists, not get the proper time to show their work. It ends up always being so focused on a young generation. But we all know that being an artist is about perseverance and about a studio practice. It's about the ability to make work year after year without actually necessarily exhibiting. I would really like to see older artists, and women in particular, a little more focused on.